

Słowo Pasterskie Biskupa Moguncji,

Petera Kohlgrafa

na Wielkanocny Okres Pokutny 2023

III. Niedziela Wielkiego Postu, 12. marca 2023 r.

**“Spowiadam się,
że bardzo zgrzeszyłem myślą, mową, uczynkiem i zaniedbaniem”**

Drogie Siostry i Drodzy Bracia w Diecezji Moguncji,

„Spowiadam się Bogu wszechmogącemu i wam bracia i siostry, że bardzo zgrzeszyłem myślą, mową, uczynkiem i zaniedbaniem” – to wyznanie rozpoczyna celebrację Mszy św. Nie tylko ci, którzy czynią zło, stają się winni, ale także ci, którzy powstrzymują się od czynienia dobra.

W ciągu ostatnich kilku dni przeczytałem badanie na temat wykorzystywania seksualnego w Diecezji Moguncji, zatytułowane „Erfahren.Verstehen.Vorsorgen” (EVV) (Dowiedzieć się – Zrozumieć – Zapobiegać), które zostało zaprezentowane 3. marca 2023 r. przez prawnika Ulricha Webera i Johannes Baumeistera. Autorzy zbadali bezstronnie i opisali sytuację w Diecezji Moguncji od 1945 roku. Mówi się o setkach osób poszkodowanych i musimy wyjść z założenia, że istnieje duża liczba niezgłoszonych przypadków, które takimi pozostaną pomimo tego badania. Jestem pewien: milczenie jest nadal dużych rozmiarów, osoby poszkodowane często nie mogą się ujawnić lub straciły wiarę, że ich życie ma wartość dla Kościoła. W rozmowach powiedzieli mi poszkodowani, że nie chcą już słuchać przeprosin, a wyrazy żalu i przepraszania ze strony osób odpowiedzialnych za Diecezję bardziej ich irytują niż są oczekiwane.

To badanie EVV postrzegam jako krok w procesie rozliczania się z przeszłością. Nie zaprzestaniemy zapraszać ludzi do opowiadania historii ich życia. Ponieważ nie mówimy o liczbach i statystykach, a mówimy o ludziach. I miejmy nadzieję, że będziemy coraz częściej rozmawiać z ludźmi, aby uczyć się od nich. Dlatego chciałbym podziękować licznym osobom za odwagę wzięcia udziału w badaniu i podzielenia się

swoimi doświadczeniami. Powtarzam: możliwość przekazywania doświadczeń i informacji wciąż istnieje dla każdego, kto tego pragnie.

Z badania dowiadujemy się również o wielu obwinionych i sprawcach, o ich sposobach zachowania, o nadużyciach w relacjach międzyludzkich oraz o mechanizmach usprawiedliwiania, często związanych z wyidealizowanym obrazem księdza lub z odniesieniem do jego wyolbrzymionego ego. Zwłaszcza ze względu na swój urząd kapłani stali się prawie nietykalni.

Konkretne opisy fizycznego naruszania granic, przemocy i znęcania się wywołują we mnie i z pewnością u wielu innych oburzenie, smutek i brak słów. To, co się wydarzyło i jest opisane w badaniu, jest naprawdę złe, w bardzo głębokim, także teologicznym znaczeniu tego słowa. System kościelny umożliwił to zło i promował je w alarmującym stopniu, bo ludzie zaniedbali czynienia dobra. Porażka ma miejsce na wielu poziomach.

Interes publiczny skupia się oczywiście na biskupach od roku 1945. Potwierdzono, że biskupi Albert Stohr, Hermann Volk i Karl Lehmann zawiedli na całej linii. Jako dzisiejszy biskup Moguncji przyjmuję to do wiadomości bez poczucia wyższości nad nimi. Nie wiem, jak ja bym się zachował w tej sytuacji. Dzisiaj są dostępne dla mnie i dla nas inne wyniki i wytyczne. Niemniej jednak osoby odpowiedzialne przed 2017 rokiem powinny były działać i wtedy zgodnie z wytycznymi sprzed 2017 r., najpóźniej obowiązującymi od 2002 r., a często tak się nie działo. Mało kto pytał, jak się czują osoby poszkodowane; zbyt długo osoby odpowiedzialne chciały jedynie chronić reputację Kościoła, domagając się milczenia lub tuszowania.

W szczególności zarzuty wobec szanowanego kardynała Karla Lehmana wstrząsnęły wieloma osobami. W reportażu telewizyjnym z 4. marca 2023 r. na antenie SWR pytano o niego ludzi na ulicy. Niektórzy wyrażali swój smutek, gdyż był on dla nich "Isniącym przykładem" (Lichtgestalt) o wysokim autorytecie moralnym. Te osoby są teraz w sytuacji, w której muszą się przeorientować. To sprawia, że kwestionują one swoją wiarę i swój związek z Kościołem, który teraz pokazuje strony, które nigdy wcześniej nie mogły być widziane. Czuję to samo, gdyż kardynał Lehmann wyświęcił mnie na biskupa Moguncji. Jako biskup Moguncji stoję wspólnie z moimi poprzednikami w tradycji wielkiej Diecezji i wielkich imion. Jednak ciemne strony są również jej częścią. Jeden z mężczyzn zadał zasadne pytanie w tym programie telewizyjnym: Czy wolno sądzić zmarłego w taki sposób? Skoncentrowanie się na aktualnym temacie z pewnością nie oddaje całego dorobku życiowego biskupów Lehmana, Volka i Stohra. Ale to jest jego część i nie wolno nam tego unikać. Powtarzam moje oświadczenie z 3. marca: Dla dobra tych, których to dotyczy, nie może być już nienaruszalnych pomników.

Kiedy mierzymy się z przeszłością, robimy to, aby uczyć się na przyszłość. Ale są też inne głosy, które mówią: Zachowanie biskupów było typowe dla tamtych czasów. Chcę na to odpowiedzieć: Kiedy mówimy o problemie nadużyć, mówimy nie tylko o przeszłości, ale o życiu ludzi dzisiaj. W badaniu EVV znajduję dwa kontrargumenty przeciwko ustępstwu, że „takie to były czasy”. Po pierwsze: wiemy, że istniały rady parafialne, które sprzeciwiały się działaniom obwinionych i sprawców oraz kierownictwu diecezji. Po drugie: „Związek Młodzieży Katolickiej” („Bund der Deutschen Katholische Jugend” - BDKJ) w Diecezji Moguncji bardzo wcześnie podniósł głos krytyczny. Obie strony nie zostały wysłuchane przez osoby odpowiedzialne, w tym przez biskupów. A jeszcze inne głosy uważają, że po tylu latach to już powinno się ten temat skończyć. Nie mogę tego zaakceptować. Im poważniejsze i brutalniejsze nadużycie, tym więcej czasu potrzeba na jego zgłoszenie, mówi adwokat Weber, a szczególnie ta wypowiedź pokazuje, że tych przestępstw nie można i nie wolno lekceważyć.

Czytam w badaniu o porażce nie tylko biskupów, ale całego systemu. Kapłani, a czasami inne autorytety, byli wywyższani i wynoszeni na piedestał, często robili to sami. Parafie miały w tym udział, wspierając sprawców i obwinionych, nie wierząc poszkodowanym, a nawet wywierając na nich presję. I to nie jest to zjawisko z odległej przeszłości. Rodziny nie chciały tego widzieć, środowisko to ukrywało. Ofiar nie słuchano ani im nie wierzono. Do lat 90-tych instytucje rządowe nie zawsze zachowywały się godnie pochwały. Przedstawiciele diecezji byli obecni podczas policyjnych przesłuchań, urzędy ds. młodzieży nie dawały wiary dzieciom i młodzieży. Z trudem tylko potrafię sobie wyobrazić samotność, jakiej musieli doświadczać młodzi ludzie. Społeczeństwo, polityka i teologia stworzyły podstawy dla takich działań kościelnych. Pod tym względem zbyt łatwo jest zająć się tylko strącaniem wielkich pomników z piedestałów. Jedna z kobiet wyraziła swoje wrażenie na temat Diecezji Moguncji w następujący sposób: Mówimy o dzieleniu się na Drodze Duszpasterskiej (Pastoraler Weg). Być może teraz zaczyna się faza, w której my również musimy się dzielić cierpieniem. Myślę, że to wiodące spostrzeżenie.

Jednocześnie musimy wystrzegać się ogólnej podejrzliwości i atmosfery nieufności. Większość księży, proboszczów i pracowników Caritasu wykonuje znakomitą pracę. Chcę im podziękować za uczestnictwo we wspólnej dalszej drodze. Dotyczy to również wielu wolontariuszy w parafiach i ośrodkach kościelnych.

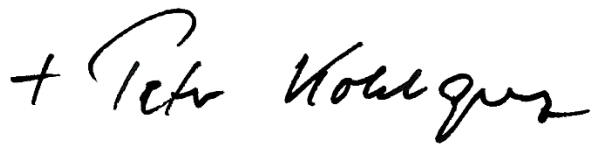
Badanie EVV wyznacza podstawowe zasady, które są ważne dla przyszłości. Dzieci, młodzież i podopieczni muszą znaleźć u nas bezpieczne miejsce i wsparcie. Może się to udać tylko wtedy, gdy zbudujemy i będziemy kultywować kulturę wrażliwości, która nie koncentruje się na dużych i silnych, ale na małych i słabych, czyli na tych którzy

potrzebują ochrony i uwagi. Powinni oni także znaleźć miejsca i ludzi, którzy im uwierzą i wysłuchają. Może się to udać, jeśli poważnie potraktujemy Ewangelię. Nasza profilaktyka jest na dobrej drodze i zostanie ponownie zweryfikowana w świetle badania EVV. W przypadkach, gdy konkretnie interweniujemy w związku ze zgłoszonym przypadkiem nadużycia, postępujemy według jasnych wytycznych, które obowiązują we wszystkich niemieckich diecezjach. Dla niektórych może to być nawet jeszcze i dzisiaj niezrozumiałe.

Czytając badanie EVV, ponownie uświadomiłem sobie, jak palące są problemy, z którymi borykamy się także na Drodze Synodalnej (Synodaler Weg): kwestia władzy, wizerunek kapłana, moralność seksualna i rozłamanie czysto męskiej domeny w Kościele. Jeśli w przeszłości zawiódł system, a i dzisiaj takie niebezpieczeństwo w dalszym ciągu panuje, to nie unikniemy przepracowania problemów systemowych.

Na Czas Wielkiego Postu życzę wszystkim Błogosławieństwa Bożego. Dzielimy się naszą wiarą w tym życiu, które obejmuje teraz także odślonięte ciemne strony. Przez wyznanie winy podczas Mszy św. modlimy się o siłę do unikania zła i do czynienia dobra.

Niech Was wszystkich błogosławi Bóg Wszechmogący, Ojciec i Syn i Duch Święty.

+ Peter Kohlgraf

Biskup Moguncji

Übersetzung:
Lukasz Szafera, Pfr.
Unter Mithilfe von:
Marianne Albert
Daria Wieczorek
Johanna Paratsch

Pytania i Życzenia

Osoby, które mają pytania dotyczące tematu i chciałyby skontaktować się z Diecezją, mają następujące możliwości:

Infolinia telefoniczna: Od piątku 3. marca została uruchomiona infolinia telefoniczna. Duszpasterze i coaches odbierają rozmowy. Numer telefonu to: 06131/253-522. Infolinia telefoniczna jest wstępnie aktywna na 14 dni, a od 11. do 17. marca - w godzinach od 10:00 do 18:00.

Spotkania Dialogu: W Diecezji zaplanowano cztery regionalne Spotkania Dialogu z biskupem Peterem Kohlgrafem i z Panią dyrektorką Ordynariatu Stephanie Rieth: 13. marca w Offenbach, 16. marca w Moguncji, 24. marca w Giessen, 27. marca w Bürstadt. 23. marca od godz. 19:30 do 21:00 odbędzie się również Spotkanie Dialogu online. Zainteresowani mogą zarejestrować się na stronie internetowej Diecezji www.bistummainz.de

Biuro Koordynacji Interwencji i Rozliczenia z przeszłością: Pytania i wątpliwości dotyczące badania EVV można również przesyłać pocztą elektroniczną do Biura Koordynacji Interwencji i Pracy na adres:

evv-studie@bistum-mainz.de. Poza tym można skontaktować się z nami telefonicznie pod numerem 06131/253-286.

Strona internetowa: Wszystkie informacje na temat pracy w Diecezji Moguncji na temat profilaktyki, interwencji i rozliczenia się z przeszłością, a także szczegółowe często zadawane pytania (FAQ) i wszystkie adresy kontaktowe można znaleźć na stronie: bistummainz.de/gegen-sexualisierte-gewalt